

„A ZENE GYÓGYÍTJA A LELKET”

A Budapesti Monteverdi Kórus 55. ünnepi hangversenyévadja, 2025–2026

Az első sor közepén Kollár Éva, a Budapesti Monteverdi Kórus alapító (1972) művészeti vezetője, karnagya

Budapesti Monteverdi Kórus

A zene gyógyítja a lelket – a gyógyítás csakúgy, mint a zene sok más jótékony lélektani, intellektuális és vegetatív hatása, az esztétikai élmény mellett, bizonyára szerepet játszik abban, hogy a Budapesti Monteverdi Kórus – 1972-ben történt megalakulásakor Monteverdi Kamarakórus – immár 55-ik éve oly lendülettel vesz részt a magyar és nemzetközi zenei életben, és áll oly szilárdan annak egyik magaslati pontján. Alapító karnagya Kollár Éva akadémikus, számos elismerése mellett immár KÓTA-nagydíjas művész, akinek 80. születésnapját néhány hónapja ünnepelhetjük.

Kollár Éva vezetésével a 2025–2026-os évadban három hangversenyt adott az együttes, gazdag műsorról.

Első, 2025. december 13-án rendezett **adventi hangversenyük** helyszíne a Városmajori Jézus Szíve-templom volt, Bárdos Lajos karnagyi működésének egyik fő színhelye, így ma is a kórusmozgalom és a musica sacra fontos magyar kultuszhelye. Bárdos Lajoshoz Kollár Évát és a Monteverdi Kórust közvetlen szakmai kapcsolat fűzte, olvashatunk erről többek között az *50 éves a Budapesti Monteverdi Kórus* című jubileumi emlékkönyvben és a *Parlando* 2021/6. számában. A tavaly decemberi hangversenyen négy évszázad zenéjéből

válogatott műsor szólalt meg, Európából – Dnyepertől a Szajnáig – és a tengerentúlról.

Kodály Zoltán: *Adventi ének*, Benjamin Britten: *Hodie Christus natus est*, J. P. Sweelinck: *Hodie Christus natus est*, Maurice Duruflé: *Ubi caritas et amor*, valamint Max Regertől az op. 138-as *Unser lieben Frauen Traum* nyitották a hangversenyt. Ezután J. S. Bach: *Nun komm' der Heiden Heiland* korárelőjátékát (BWV 661) adta elő Almásy László. Az orgonamű után ismét az énekkar következett: Orbán György: *Ave Maria in D*, a kortárs amerikai Morten Lauridsen: *O Nata Lux*, Lisznyai Szabó Gábor: *Puer natus*, Orbán György: *Ave Maria in D*, valamint *Daemon irrepit callidus* (*Setteng az ördög*), az ukrán-orosz Mikola Leontovics: *Karácsonyi harangok*, Bárdos Lajos: *Karácsonyi bölcsődal*, Farkas Ferenc: *Fényes angyal*, David Willcocks: *Vigadozzunk*, végül Saint-Saëns himnikus *Tollite hostias*, a karácsonyi oratórium záróéneke csendítette ki a gazdag programot. A műsor előtt a templom plébánosa, főtisztelendő Forgács Alajos mondott köszöntőt.

2026. február elsején a Magyar Művészeti Akadémia rendezésében világi műveket énekelt az együttes a Pesti Vigadóban. Műsorukon – címe: „**Muzsika az egész világ**” – megszólalt a stílusok sokfélesége, tizenhetedikről a huszonegyedik századig (a legújabb mű – persze nem a „legmodernebb” – Szőnyi Erzsébet kompozíciója, 2019-ből), úgyszólván egész Európából, ezúttal a nyugati feléből; a sokféle temperamentumot, stílust, mondanivalót egyaránt hitelesen megszólaltató előadásban.

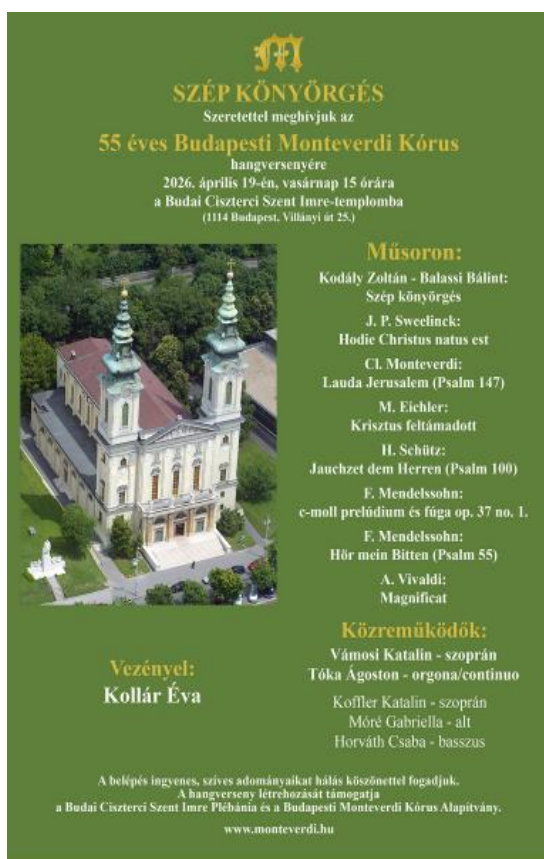
Először reneszánsz kórusmuzsika szólt: Claudio Monteverdi: *Ecco mormorar l'onde*, valamint *Sfogava con le stelle*, Antoine de Bertrand: *Dans le serain de sa jumelle flamme*, Passereau: *Il est bel et bon*, Tomkins: *Too much I once lamented*. A lírai művek után az együttes Bach: *Lobet den Herrn* motettáját énekelte (BWV 230), és annak záró Alleluja-szakaszával lelkesítette a közönséget. Hangszeres közreműködők: dr. Lakatos János – cselló, Tóka Ágoston – orgona. Következett Szőnyi Erzsébet: *Virágfüzér* című darabja, amelyet a szerző Weöres Sándor versére, Kollár Éva karnagynak írt, és amellyel a világot átölelő muzsika szimbólumát jelenítette meg. Brahms: *Nänie* (Siratóének) című kompozícióját, Friedrich Schiller költeményének megzenésítését Marouan Benabdallah érzékeny zongorajátéka kísérte. A művész azután Liszt Ferenc: *Desz-dúr Consolation* (Vígasztalás) című művével oldotta föl a Schiller-verset záró distichon súlyos igazságát:

*Mégis szent s pompás a panaszdal a kedvesek ajkán,
mert csak a köznapi hull semmibe hangtalanul.*

(Tóth Bálint fordítása)

Ekkor egy rövid filmösszeállítás idézte meg a kórus életének, történetének néhány ünnepi és bensőséges pillanatát, majd két remek népzenei földolgozás zárta a műsort: Bárdos Lajos: *Malomnóta*, és Karai József: *Estéli nótázás* – utóbbinak virtuóz és a magyar prozódiaival együttlélegző zongorakíséretét Marouan Benabdallah látta el. Az est műsorát Beslin Bettina vezette.

2026. április 19-én „**Szép könyörgés**” címmel került sor a Monteverdi Kórus és muzsikustársainak harmadik hangversenyére, a budai Ciszterci Szent Imre-templomban – ez volt egyben a templom tavaszi hangversenysorozatának nyitó eseménye. Ezeken az alkalmakon rendre a templom karnagya, Csányi Tamás konferál. „A zene mindig is gyógyítja a lelket” – mondta most, a koncert mottójaképpen, és bevezetve a hangverseny címadó műorszámát, Balassi Bálint zsoltáros hangvételi költeményének megzenésítését: Kodály 1943-ban („in tempore belli”) komponált megrendítő erejű kórusát.

SZÉP KÖNYÖRGÉS
Szeretettel meghívjuk az
55 éves Budapesti Monteverdi Kórus
hangversenyére
2026. április 19-én, vasárnap 15 órára
a Budai Ciszterci Szent Imre-templomba
(1114 Budapest, Villányi út 25.)

Műsoron:
Kodály Zoltán - Balassi Bálint:
Szép könyörgés
J. P. Sweelinck:
Hodie Christus natus est
Cl. Monteverdi:
Lauda Jerusalem (Psalm 147)
M. Eichler:
Krisztus feltámadott
H. Schütz:
Jauchzet dem Herren (Psalm 100)
F. Mendelssohn:
e-moll prelúdium és fuga op. 37 no. 1.
F. Mendelssohn:
Hör mein Bitten (Psalm 55)
A. Vivaldi:
Magnificat

Közreműködők:
Vámosi Katalin - szoprán
Tóka Ágoston - orgona/continuo
Koffler Katalin - szoprán
Móré Gabriella - alt
Horváth Csaba - basszus

Vezényel:
Kollár Éva

A belépés ingyenes, szíves adományaitkal hálás köszönettel fogadjuk.
A hangverseny létrehozását támogatja
a Budai Ciszterci Szent Imre Plébánia és a Budapesti Monteverdi Kórus Alapítvány.
www.monteverdi.hu

E *Szép könyörgés* igazán megrázó erejű és feloldó („katartikus”) előadását hallhattuk most. Érdeemes két pillanatát felidézni. A darab megszólaltatásának legnagyobb erőpróbája mindig is a negyedik versszak férfikari indítása: „Né gyalázzon engem kevély ellenségem” – intonációsan eleve kényes, ráadásul a szenvedély is könnyen elsodorja az énekeseket. Ezúttal nem ez történt: kifejezőerő és zeneiség tökéletes egyensúlyát érzékelhettük. A másik részlet: az „Amen”-coda. Ezen a helyen a kotta a fortéig emelkedő crescendót ír elő, Kollár Éva azonban a dinamikai csúcspontot elérve, az utolsó két ütemben a hangerőből kissé visszavett, mintegy a bensőségesség irányába fordult. A poétikus megfogalmazásban maradéktalanul érvényesült a jellegzetesen kodályi zárófordulat üzenete, ahogyan a basszus ereszkedő szekundjainak majd lelépő kvartjának fájdalmas gesztusát ellenpontozza az autentikus-modális álzárlat: emelkedés a fényes D-dúr akkordhoz. Elfogadás és bizalom együtt. Ebben a műben és az egész hangversenyen gyönyörű hangzással, tökéletes plaszticitással szólalt meg a Monteverdi Kórus.

A hangverseny címadó tételénél hosszabban elidőztünk, a további műsorszámok: J. P. Sweelinck: *Hodie Christus natus est*, Claudio Monteverdi: *Lauda Jerusalem* (a 147. zsoltár, öt szólamra), Martin Eichler: *Krisztus feltámadott* – a több mint 900 éves, dél-németországi eredetű és nálunk is közzismert húsvéti népének *magyar nyelvű* földolgozásának ősbemutatója (a német zeneszerző 25 éve áll baráti kapcsolatban a Budapesti Monteverdi Kórossal, számos koncerten és turnén énekelt velük); Heinrich Schütz: *Jauchzet dem Herren* (a 100. zsoltár kétkórusos földolgozása), két Mendelssohn-kompozíció: *c-moll prelúdium és fuga* (op. 37. no. 1.) Tóka Ágoston előadásában, *Hör mein Bitten* (az 55. zsoltár néhány verse) Vámosi Katalin szuggesztív erejű szoprán szólójával, a kórossal és Tóka Ágoston orgonakíséretével. A hangverseny befejezéseként Antonio Vivaldi különös hangvételű g-moll *Magnificatja* hangzott fel, kiválóan, és kiváló közreműködőkkel: Vámosi Katalin, Koffler Katalin, Móré Gabriella és Horváth Csaba – ének, Bátki Hedvig és Korbuly Klára – oboa, Vályi Csilla – gordonka, Tóka Ágoston orgona-continuo.

Beszámolónkat a kórust 55 éve megtartó esztétikai és lélektani tényezők számbavételével kezdtük. Vegyünk számba végezetül még egy tényezőt. A „megmaradásban” szerepet, *főszerepet* játszik ugyanis az alapító karnagy, Kollár Éva személyisége. Róla írta egyik mestere, Szőnyi Erzsébet: „a kohézió, ami évtizedekig töretlenül összetart egy kórust, megfejthetetlen. Erre születni kell.

Kollár Éva ezzel az adománnyal jött a világra.” (*A Magyar Kodály Társaság Hírei*, 2012/2). Személyiség, aki inspirál, és művész, aki alkot: olyan valaki, akiért (mint egyszer régen Békefi Antal mondta) érdemes énekelni.

A Budapesti Monteverdi Kórusért pedig érdemes hangversenyre járni. Azon a tavaly októberi meghívón, amely Kollár Éva 80. születésnapjára szólít, a Magyar Művészeti Akadémia Makovecz Szalonjába, mottó gyanánt Kodály kései kórusművének (Sík Sándor költeményének) egyik sora olvasható: „*Hogy megmutattál mindent, ammi szép ... Hála legyen!*” Vallomás, a karnagytól. Nyolcvan évenként a recenzens is lehet szubjektív. „Kedves Művésznő, kedves Kórus, kedves Muzsikustársak! Hogy annyi mindent megmutattatok, ami szép – hála legyen!”

Köteles György